

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 06-07-2009

A. Η γλώσσας και η σημασία της στην διαμόρφωση του ανθρωπίνου πνεύματος συνιστούν το ζήτημα του κείμενου. Στο αρχικό τμήμα του, γίνεται ένα είδος αναδρομής στους τρόπους επικοινωνίας των ανθρώπων. Με αυτήν λοιπόν επιδιώκει να αποδείξει πως η γλώσσα διαμορφώνει αποφασιστικά την προσωπικότητα του ανθρώπου και συγκρίνει χαρακτηριστικά τον απόηχο του έργου του Πλάτωνα και του Φειδία. Συνοψίζοντας, ο Δεσποτόπουλος δηλώνει πως η γλώσσα αποτελεί το «καθρέφτισμα» του τρόπου ζωής και των συμπεριφορών των ανθρώπων. Με απαρχή αυτή τη διαπίστωση, εκφράζει την ανησυχία για την χρήση της γλώσσας την σημερινή εποχή. Σ' αυτό το σημείο παραθέτει απόψεις σημαντικών δημιουργών και τεκμηριώνει την πεποίθησή του αναφορικά με την σπουδαιότητα διατήρησης της Ελληνικής γλώσσας.

B1. Η σημασία της Ελληνικής γλώσσας είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ελευθερίας του ίδιου του λαού. Η συγκεκριμένη ερώτηση- αγωνία του Διονυσίου Σολωμού εκφράζει με το πλέον εύγλωττο τρόπο τη άρρηκτη σχέση της γλώσσας με την ελευθερία των Ελλήνων. Χωρίς καμία αμφιβολία ήταν η γλώσσα που κράτησε άσβεστή την φλόγα της ελευθερίας των Ελλήνων κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Η γλώσσα ήταν το μέσο που διατήρησε ζωντανή την γνώση του ένδοξου παρελθόντος και γαλούχησε τους πρωταγωνιστές της Ελληνικής επανάστασης. Συνεπώς στην οριοθέτηση της έννοιας Ελλάδα και Ελληνισμός η γλώσσα αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά τους

B2. Η αναφορά στο Πλάτωνα τεκμηριώνει την σημασία της γλώσσας στην διαμόρφωση της ανθρώπινης προσωπικότητας «Όποια έξοχη αξία και αν έχουν τα καλλιτεχνικά έργα του Φειδίου, υπέρτατη αξία έχουν τα με τη χρήση της γλώσσας υπηρετημένα ή και διαπλασμένα κάπως φιλοσοφικά έργα του Πλάτωνος. Η επιρροή, έστω έμμεσα, του λόγου του Πλάτωνος στην μετ' αυτόν Ιστορία και στη σημερινή ζωή της ανθρωπότητας είναι πολύ ενεργότερη και βαθύτερη από την αντίστοιχη επιρροή της τέχνης του Φειδίου» Επίσης η σπουδαιότητα της Ελληνικής γλώσσας αναδεικνύεται και εξυμνείται από τους στίχους του Παλαμά «τα λόγια της ευφραίνουν/ των αηδονιών τα ονείρατα και των περιστεριών/ και τους αλαφροϊσκιωτους μαγεύουν»

B3.

A. Αντώνυμα
Ορθή **Λανθασμένη**
Άναρθρη **Έναρθρη**
Δίκαια **Άδικα**
Υπεύθυνων **Ανεύθυνων**
Έμμεσα **Άμεσα**

B. Συνώνυμα
Επιρροή **Επίδραση**
Προνόμιο **Δικαίωμα**
Καθήκον **Υποχρέωση**
Επικουρικά **Βοηθητικά**

Μέριμνα Φροντίδα

B4.

α.

Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης:

«Η γλώσσα είναι η κατ' εξοχήν **πρόσφορη** προς επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων»

«η εθνική του γλώσσα, καθώς με την εκμάθηση και χρήση της η κάθε γενεά του **εμβαπτίζεται** κάπως στον πολιτισμό, τον δημιουργημένο από τις προηγούμενες γενεές του»

«Και αυτό ισχύει κατ' εξοχήν, όταν πρόκειται για την **υπό διάλυση** πάλι στην εποχή μας ελληνική γλώσσα»

Με έντονα γράμματα δηλώνονται οι μεταφορικές εκφράσεις

β.

Ο φιλόσοφος Σενέκας διετέλεσε **παιδαγωγός** του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Νέρωνα

Η συνεργασία ανάμεσα στα μέλη των ερευνητικών ιδρυμάτων διαφόρων χωρών στην Ανταρκτική χαρακτηρίζεται **πρόσφορη**

Το σύνδρομο Σταντάλ συνίσταται στο χώρο της ψυχιατρικής στην αρνητική **επιρροή της τέχνης** στην ψυχοσύνθεση του ατόμου.

Το βασικό **πνευματικό αγαθό** της φιλανθρωπίας προέβαλλαν με την ζωή τους ο Μέγας Βασίλειος και Άγιος Φραγκίσκος.

Γ.

Με δεδομένο το επικοινωνιακό πλαίσιο της παρατήρησης ο υποψήφιος οφείλει το κείμενο του να έχει μια προσφώνηση όπως:

Αγαπητοί Συνάδελφοι/ Βουλευτές

Πρόλογος

Η γλώσσα, είναι βασικό, πανανθρώπινο, πολιτιστικό στοιχείο γιατί πάνω της στηρίζονται όλες σχεδόν οι εκδηλώσεις του πολιτισμού. Είναι φορέας αλλά και έκφρασης σκέψεων, ιδεών, πίστεων, αισθημάτων, επιθυμιών γι' αυτό και είναι αγαθό τόσο ατομικό όσο και κοινωνικό – εθνικό. Προσδίδει επίσης μοναδικότητα για τον άνθρωπο, που πραγματικά τον απελευθερώνει γιατί μ' αυτή "δημιουργεί", επικοινωνεί, προσεγγίζει το συνάνθρωπο και την "κοινή κατανόηση". Μέσα απ' αυτή τη μοναδικότητα αναδύεται η ιδιαίτερη φυσιογνωμία ανθρώπων και λαών καθώς και η "ταυτότητά" τους.

Κυρίως Θέμα

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική γλώσσα, μια από τις πιο πλούσιες στο κόσμο που φανερώνει την ποιότητα της και την αντοχή της του πολιτισμού μας, γνωρίζει κρίση. Αυτή εκδηλώνεται μέσα από την άκριτη υιοθέτηση ξένων λέξεων, από τις συντομογραφίες, τα αρκτικόλεξα, την συνθηματολογία και την χρήση παραγλώσσας. Διακρίνεται επίσης από την έντονη βωμολογία, την έλλειψη ακριβολογίας στην έκφραση, τις συχνές επαναλήψεις. Αυτά είναι κάποια από τα γνωρίσματα της

γλωσσικής κρίσης

Τα φαινόμενα συνεπώς της λεξιπενίας και κυρίως της γενικότερης γλωσσικής διάβρωσης προέρχονται από τους ακόλουθους παράγοντες-αίτια.

- Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης στην Ελληνική κοινωνία εκφράζεται όχι μόνο σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο αλλά κυρίως μέσα από μια «πολιτιστική διείδυση». Με το όρο αυτό εννοούμε την διοχέτευση αξιών, προτύπων και γενικότερα της κουλτούρας ενός λαού σε άλλους. Αυτό λοιπόν διευκολύνεται σήμερα λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης. Η τηλεόραση κυρίως ελαχιστοποιεί τις αποστάσεις και συνιστά το δίαυλο αυτού του φαινομένου. Σε γλωσσικό επίπεδο αυτό εκφράζεται με φαινόμενα αλλοίωσης της σκέψης, της γλώσσας και του πολιτισμού μας.
- Η συρρίκνωση της γλωσσικής επάρκειας και της δυνατότητας συνολικά της έκφρασης συντελεί ο σύγχρονος πολιτισμός της εικόνας κυρίως μέσω της τηλεόρασης. Αυτή καθλώνει το τηλεθεατή καθιστώντας τον παθητικό και άβουλο δεκτή στερώντας του καθοριστικά από την κριτική και πρωτότυπη έκφραση. Το συνολικά κερδοσκοπικό πνεύμα των ΜΜΕ οδηγεί στην προώθηση υλιστικών καταναλωτικών προτύπων μέσα από την προβολή ξένων ταινιών και μηνυμάτων. Αυτά παραμένοντας ηθελημένα αμετάφραστα από τα ΜΜΕ, μετατρέπουν τους δέκτες τους σε απλούς αναμεταδότες του ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την γλωσσική κρίση και την ξενομανία.
- Ωστόσο οι εξωτερικοί παράγοντες που προαναφέρθηκαν δεν είναι οι μοναδικοί «υπαίτιοι» της γλωσσικής κρίσης. Αυτούς θα πρέπει να τους αναζητήσουμε και στο εσωτερικό της ίδιας της κοινωνίας μας. Αναφέρομε συγκεκριμένα στη διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας μέσα από σχολείο. Η γλωσσική παιδεία που παρέχεται μέσα από την εκπαίδευση δεν είναι η καταλληλότερη. Αυτό ισχύει διότι ταλανίζεται από την στείρα αποστήθιση γνώσεων, που εμποδίζει τη φαντασία και την ελεύθερη διατύπωση της σκέψης εγκλωβίζοντας το μαθητή σε τυποποιημένες και επαναλαμβανόμενες εκφράσεις.
- Ενισχύεται από τα κακογραμμένα σχολικά βιβλία που διακρίνονται από έλλειψη ικανής βιβλιογραφίας ικανής να εμπνεύσει τους μαθητές.
- Η αδυναμία και η ανεπάρκεια των εκπαιδευτικών να εμπνεύσουν γλωσσικά τους μαθητές.

- Ο χρησιμοθηρικός χαρακτήρας του Σχολείου στην Ελληνική κοινωνία που συνιστά τον Προθάλαμο για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση συνηγορεί στην απαξίωση της εκμάθησης της γλώσσας που εντάσσεται αποκλειστικά στα πλαίσια της συγκεκριμένης λογικής. Αυτή η τεχνοκρατική και απόλυτα εξειδικευμένη αντίληψη απομακρύνει το νέο από την πνευματική καλλιέργεια και κατά συνέπεια από την γλωσσική καλλιέργεια.
- Ο ξύλινος και κομματικός λόγος των πολιτικών σχηματισμών προωθεί την συνθηματολογία κολακεύοντας ενίοτε το λαό. Αυτό το φαινόμενο συντελεί στην υιοθέτηση μια γλωσσικής επικοινωνίας που διακρίνεται από τον απλοϊκό της χαρακτήρα στερώντας και τις τελευταίες ικμάδες ποιότητας.

Ποια είναι ωστόσο η σημασία της γλώσσας και της διαδικασίας εκμάθησης της για την προαγωγή του πνευματικού πολιτισμού;

- Η γλώσσα αποτελεί το μέσο που βοηθά το άνθρωπο να ταξινομήσει και οργανώσει λογικά τα πράγματα γύρω του
- Αποτελεί το μηχανισμό που ενισχύει τις αντιστάσεις σε οποιαδήποτε φαινόμενα παραπληροφόρησης, προπαγάνδας και γενικότερης χειραγώγησης. Μαθαίνουμε να στηριζόμαστε στις δικές μας δυνάμεις και αντιληπτικές ικανότητες.
- Ενισχύεται η πολιτιστική μας αυτονομία καθώς βρισκόμαστε σε άμεση σύνδεση και μέσα από διαλεκτική σχέση με το παρελθόν και την ιστορίας μας. Με αυτό τον τρόπο διατηρούνται αναλλοίωτες αξίες και ιδανικά και μεταδίδονται γνώσεις και εμπειρίες
- Προστατευόμαστε από την ξενομανία και τον μιμητισμό

Επίλογος

Φαντάζει συνεπώς αναγκαίο να δείξουμε όλοι την απαραίτητη προσοχή και απαιτούμενο ενδιαφέρον για την γλώσσα την οποία ομιλούμε. Αυτή είναι άλλωστε που μας διακρίνει και μας ξεχωρίζει, αδιαφορώντας για την γλώσσα ουσιαστικά αδιαφορούμε για τον ίδιο μας το εαυτό. Η αξία της άλλωστε, κλείνοντας, εκφράζεται με πολύ μεγάλη αγωνία και οξυδέρκεια στο αγωνιώδες ερώτημα του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού «*Μήγαρις έχω άλλο στο νου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα*» Αυτή την αγωνία ας ενστερνιστούμε και ας προσπαθήσουμε να την μετατρέψουμε σε πραγματικότητα

Σας Ευχαριστώ.